

Ekonomi

Budget 2024 och flerårsplan för åren 2025–2026

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-06-19, §75

Innehåll

Föreslagen budget	3
Politiska prioriteringar	5
Kommunkoncern	6
Viktiga förhållanden	7
Omvärldsbevakning.....	7
Arbetsmarknad.....	7
Befolkning	7
Budgetförutsättningar	8
Intäkts och kostnadsutveckling.....	8
Finansiell analys	8
Avslutande kommentar	11
God ekonomisk hushållning	12
God ekonomisk hushållning: Sunne kommun	12
God ekonomisk hushållning: Kommunkoncernen	13
Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv.....	13
Konsekvensanalys	14
Resultatbudget	15
Kassaflödesplan.....	15
Balansbudget.....	16
Investeringsplan.....	16
Kommunstyrelsen	17
Arvoden	18
Kommunalt partistöd	19
Miljö- och bygglovsnämnd.....	20
Överförmyndarnämnd	20
Valnämnd	21
Kommunrevision	21
Bilaga 1. Övergripande mål och indikatorer	23
Bilaga 2. Taxor och avgifter	28
Bilaga 3. Intern kontrollplan	44

Föreslagen budget

Budgetbeslutet för den ekonomiska styrningen framgår av följande punkter:

1. Årets resultat uppgår till $\geq 1,0$ %.
2. Skattesatsen fastställs till 21,62 kr/skrk år 2024.
3. Övriga finansiella mål:
Självfinansieringsgraden av investeringar uppgår till ≥ 49 %.
Soliditeten uppgår till ≥ 51 %.
Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen uppgår till ≥ 31 %.
Pensionsavsättning uppgår till ≥ 0 mkr.
4. De övergripande målen utgår från kommunstrategin. För att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått bör minst 70 % av målen vara uppfyllda. Målen framgår av budgetdokumentet, måldokument som bilaga 1.
5. Finansiella mål för kommunkoncernen är:
Resultat: $\geq 0,7$ %
Soliditet: ≥ 31 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse: ≥ 20 %
Övergripande mål för kommunkoncernen framgår av budgetdokumentet, bilaga 1.
6. Nämnderna tilldelas följande ekonomiska ramar:

Nämnd	Tusen kronor (tkr)
Kommunstyrelsen	931 703
Miljö- och bygglovsnämnden	298
Överförmyndarnämnden	2 792
Valnämnden	300
Kommunrevisionen	918

7. Justeringar mellan verksamheterna inom KS beslutas av KS. KS kan delegera till kommunchef att besluta om justeringar mellan verksamheterna inom KS. Ökning/minskning av nämndernas/revisionens totalramar beslutas av KF.
8. Kommunfullmäktige godkänner att en checkkredit om 80 mkr kopplas till koncernkontot i Fryksdalens Sparbank, fördelat på 63 mkr för Sunne kommun, 2 mkr för Rottneros Park Trädgård AB och 15 mkr för Sunne Fastighets AB.
9. Kommunstyrelsen får ta upp lån inom en total ram om 225 mkr.
10. Kommunfullmäktige beslutar, såsom för egen skuld ingå borgen för Sunne Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta belopp om 665 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader, Kommunstyrelsen får löpande fastställa avgiftens storlek inom borgensramen, för närvarande 0,3 %.
11. Investeringsbudgeten har en total ram om 100 mkr.
12. Partistödet för 2024 utbetalas i förskott i januari enligt regler för kommunalt partistöd, antagna av kommunfullmäktige 2014-09-29, § 98. Partistödet för mandatperioden 2023–2026 fastställs och totalramen är 545 tkr.

13. Kommunfullmäktige beslutar om taxor och avgifter, bilaga 2. Respektive nämnd fattar beslut om taxor och avgifter för respektive nämnd. Kommunstyrelsen tar del av övriga nämnders taxor och avgifter för kännedom.
14. Kommunstyrelsen fattar beslut om intern kontroll för kommunstyrelsen, bilaga 3. Kommunstyrelsen tar del av övriga nämnders interna kontrollplaner för kännedom, bilaga 4.
15. Ärenden remitterade till budgetprocessen:
Överförmyndarnämnden äskar om 608 tkr för 0,25 handläggartjänst samt ökat arvode till ställföreträdare.
Äskandet beviljas med 400 tkr.

Politiska prioriteringar

Kommunal kärnverksamhet ska alltid prioriteras. Kommunen ansvarar för merparten av de välfärdstjänster som har stor påverkan på befolkningens hälsa genom livet. Det handlar om hur skolan och den sociala omsorgen fungerar, om hur samhällsplanering bedrivs och i vilken mån det finns kultur- och fritidsaktiviteter för alla.

Sänkning av skattesatsen påbörjas under 2024 för att Sunne på sikt ska ha Värmlands lägsta skattesats. Skattesänkning innebär att invånarna i Sunne får mer pengar i plånboken.

Sunne strävar efter att bli Värmlands bästa skolkommun. Värmlands bästa skolkommun innebär stabil hög målpuppfyllelse och en tydlig progression i kunskapsutvecklingen. För att lyckas behöver hela kommunen sträva mot detta mål. Det krävs att skolans alla nivåer, från förskola till gymnasie-/vuxenutbildning, samt socialtjänst och samhällsbyggnad inkluderas i detta arbete. Utbildningen ska leda till självständiga individer som kan påverka den egna framtiden och framtida livsval. Elevhälsan har en viktig roll i det arbetet.

Kommunens myndighetsutövning gentemot företag och privatpersoner ska vara tillåtande, serviceinriktad och rättssäker.

Landsbygdsutveckling är ett viktigt fokusområde. Utveckling sker med fördel genom exempelvis privata initiativ med exempelvis byapeng, där bygdens egna prioriteringar framkommer.

Kommunen ska sträva mot lönenivåer på Värmlandssnittet och arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ett miljöledningssystem ska införas stegvis. Initial inriktning är reningsverk, renhållning och skola. Implementering av miljöledningssystem skapar förutsättningar för kommunen att i större omfattning beakta miljöperspektivet. Det förväntas bland annat leda till energibesparing, minskad resursanvändning och minskade kostnader på sikt.

För att höja kvaliteten inom äldreomsorgen satsas på ökad vidareutbildning. Sunne ska fortsatt sträva mot att kontinuiteten i hemtjänsten ökar.

LOV, lagen om valfrihetssystem, ska införas med bibehållen kvalitet där det är möjligt och ekonomisk försvarbart.

Sunne kommun ska fortsatt främja utvecklingen inom kultur och föreningsliv. Entreprenörskap och näringsliv är viktiga. Ung företagsamhet (UF) bör bedrivas i alla skolor och årskurser. Kommunen ska sträva mot en positiv kultur bland bilburen ungdom med fler mötesplatser.

Kommunen ställer sig positiv till olika typer av samfinansiering med privata investerare som är beredda att investera i det som är traditionella kommunala investeringar. Bedömning ska göras från fall till fall.

Kommunkoncern

I kommunkoncernen ingår förutom Sunne kommun de helägda bolagen Rottneros Park Trädgård AB och Sunne Fastighets AB. Båda bolagen är små jämfört med kommunen. Kommunens nettoomsättning är ca 1 300 mkr/år, medan nettoomsättningen för Rottneros Park Trädgård AB är ca 5 mkr/år och Sunne Fastighets AB ca 130 mkr/år. Sunne Fastighets AB har en hög låneskuld som påverkar koncernens soliditet och belåningsgrad. Bolagens resultat påverkar koncernens resultat då koncernens resultat är summering av kommunens och bolagens resultat.

Rottneros Park Trädgård AB erhåller ett kommunalt driftsbidrag om 510 tkr/år och har enligt ägardirektivet kapitaltäckningsgaranti. Enligt förvaltningsavtalet mellan kommunen och Sunne Fastighets AB ska årlig ekonomisk avstämning för förvaltade fastigheter göras. Avstämningen kan medföra justering av debiterade hyreskostnader. Under 2022 gjordes en hyresjustering motsvarande 9,3 mkr, främst på grund av bolagets ökade kostnader för el. Gällande ägda fastigheter är bolaget även känslig för räntenivån.

Kommunkoncernen	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat (% av skatteintäkter o generella statsbidrag)	2	2,1	3,1	1,8	0,7	1,6	2,5
Soliditet (%)	36	33	32	32	31	32	33
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)	18	17	19	20	20	21	23

Soliditet är en indikator på finansiell balans och långsiktig betalningsförmåga. Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital, dvs finansieras utan att låna. Om soliditeten urholkas rör sig koncernen mot obalans, och koncernen kan då få svårt att klara både långsiktiga och kortsiktiga åtaganden utan att låna. För att behålla en oförändrad soliditet behöver koncernen göra plusresultat.

Då fastighetsbolaget varit inne i och kommunen går in i en expansiv fas med nyupplåning, bedöms koncerners soliditet minska 2024 för att sedan öka. Då kommunen gjorde en större partiell inlösen under 2022 beräknas soliditet inklusive ansvarsförbindelse kontinuerligt öka.

Koncernens lån beräknas 2024 uppgå till ca 62 tkr/invånare, ungefär samma nivå som riket ligger på 2021 (riket 69 tkr/invånare, Värmland 63 kr/invånare).

Gällande borgensförbindelser har Sunne ökat mer än riket och Värmland de senaste åren då fastighetsbolaget renoverat Selmagården. Borgensförbindelserna beräknas till ca 46 tkr/invånare under planperioden (2021: Riket 30 tkr/invånare, Värmland 33 tkr/invånare).

Kommunkoncernens totala investering per invånare har de senaste åren legat i nivå med snittet i riket och Värmland. Snittet i både riket och Värmland har de senaste tre åren legat på ca 13–15 tkr/invånare. Under 2024 beräknas koncernen hamna på ca 8 tkr/invånare, och för perioden 2024–2026 på i snitt ca 7 tkr/invånare.

Viktiga förhållanden

Fullmäktige fastställer de ekonomiska ramarna i juni. Ramarna grundas på politiska beslut och prioriteringar som gäller verksamhetens omfattning, inriktning och kvalitet. Budgetdialog har genomförts med kommunstyrelsen, utskottsordförande, partiföreträdare och tjänstemän. Under hösten arbetar förvaltningen med verksamhetsplaner och detaljbudget.

Omvärldsbevakning

Kommuner och regioner går mot ekonomiskt kärvare tider samtidigt som bristen på arbetskraft blir alltmer kännbar. Hög inflation, stigande räntor och kommande lågkonjunktur gör att kommuner och regioner går från ett överskott 2022 till ekonomiska utmaningar 2023 och 2024. Trots att skatteunderlaget fortsätter att öka i nominella tal urholkas det av ännu högre pris- och löneökningar. Inflationen medför också att kommuners och regioners kostnader för pensioner ökar kraftigt. För Sunne kommer pensionskostnader närapå fördubblas från 2021 till 2024. Enligt SKR har nio av tio kommuner sänkt resultatmålet för 2023.

Personalbristen märks inom kommunens alla verksamheter, men främst inom vård- och omsorgsverksamheterna. I grunden är det en stor utmaning att antalet personer i yrkesverksam ålder ökar långsamt, samtidigt som gruppen äldre, och därmed mer vårdkrävande, ökar snabbt. Enligt SKR:s beräkningar skulle 54 % av den ökade sysselsättningen fram till 2031 behövas inom välfärden, medan Svenskt näringsliv behöver 70 % och Försvarsmakten 64 %. Då potentiella medarbetare kommer att minska, behöver kommunen anpassa organisation och arbetssätt för att ha en chans att bibehålla kvalitén i verksamheterna.

Arbetsmarknad

Sunne har historisk legat lågt när det gäller arbetslöshet. För 2022 var årsmedelvärdet av registrerad arbetskraft, 25–64 år, 4,9 % i Sunne, jämfört med riket, 6,6 %, och Värmland 6,5 %. Enligt SKR:s beräkningar kommer sysselsättningen att börja minska under 2023. Prognosen är att antalet arbetslösa i riket stiger till 8,2 % som årsgenomsnitt. Efter två år av lågkonjunktur (2023–2024) antas en återhämtning följa, där produktion och sysselsättning växer snabbt.

Befolkning

Budget 2024 beräknas på en total befolkning om 13 433 invånare (1 november 2023). I planen för 2025–2026 baseras intäkterna på en befolkningsökning motsvarande 15 invånare/år.

Den senaste 10-årsperioden har befolkningen ökat med 316 invånare. Per 31 december 2022 var antalet invånare 13 418. Enligt befolkningsprognos beräknas kommunen år 2032 ha 13 766 invånare, en ökning om 2,6 % jämfört med 2022 (348 personer). Mellan åren 2022 och 2023 prognosticeras en minskning i åldrarna 20–66 år (-169 personer), medan 0–19 är oförändrat och övriga åldersgrupper ökar. Störst ökning sker i åldersgruppen 80+ (361 personer).

Budgetförutsättningar

Intäkts och kostnadsutveckling

Kommunens intäkter är hämtade från SKR:s skatteunderlagsprognos per april 2023. Under åren 2020–2023, har både skatteintäkter och generella statsbidrag ökat kraftigt. Samma ökning väntas inte under 2024–2026. Jämfört med budget 2023 medför ett resultat om 1 % en generell uppräknings för 2024 om ca 5,4 % (ca 48 mkr).

Förändring i pensionssystemet medför ökad kostnad för kommunen från och med 2023. Detta då avsättningen till tjänstepensionen höjdes med 1,5 % av den pensionsgrundande lönen. Den höga inflationen medför ytterligare höjning, vilket gör att kommunens pensionskostnader beräknas öka med ca 37 mkr mellan 2022 och 2024. De ökade kostnaderna finansieras till stor del genom höjt PO-pålägg, vilket innebär att verksamheterna behöver hantera ökningen inom tilldelad ram. Inflationen driver också upp övriga kostnader, främst hyres-, el-, drivmedels- och livsmedelskostnader. Ökningen under 2022 motsvarade ca 16 mkr och fortsatt ökning under 2023 är att vänta. Gällande löneökning landade industrins märke på 7,4 % över 2 år, varav 4,1 % för 2023 och 3,3 % för 2024. Märket motsvarar 3,7 mkr utöver de 2,7 % kommunen satt för övriga löntagare 2023. Endast kommunals löneökning är siffersatt 2024. Varje procentenhets löneökning motsvarar ca 5,5 mkr.

Kommunalskatt

Kommunen budgeterar med en sänkt skattesats om 0,05 procentenheter för 2024, vilket motsvarar en intäktsminskning om ca 1,5 mkr. Under planperioden, 2025–2026, planeras ytterligare skattesänkning om 0,35 procentenheter, vilket motsvarar ca 10,5 mkr. Räknat på medellönen för Sunne kommuns arbetstagare (ca 32 700 kr/mån) ger en skattesänkning om 0,4 procentenheter ca 1 600 kr/år. En skattesänkning om 0,05 procentenheter motsvarar ca 200 kr/år.

Under 2023 uppgår Sunnes kommunalskatt till 21,67 %. I de sexton kommunerna i Värmlands län varierar kommunernas skattesatser mellan 21,27 % i Karlstad till 22,92 % i Hammarö. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgår till 22,04 % medan genomsnittet i riket är 21,67 %. Sunne har 2023 den tredje lägsta skatten bland kommunerna i Värmlands län. Genom att sänka skattesatsen i flera steg över tid, ges verksamheten tid att ställa om och genomföra effektiviseringar som ger effekt på längre sikt.

Skatteintäkter/generella statsbidrag och nettokostnadsutveckling

Jämfört med prognos 2023, beräknas skatteintäkter och statsbidrag för perioden 2024–2026 öka med 8,3 %, medan nettokostnaderna beräknas öka med 8,2 %. Om nettokostnaderna ökar mer än vad skatteintäkter och generella statsbidrag ökar, medför det att gapet mellan tillgängliga resurser och den service och det stöd kommunen förväntas tillhandahålla ökar.

Finansiell analys

På grund av det ekonomiska läget sätts det kortsiktiga resultatmålet lägre än målet i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Strävan är dock att höja resultatmålet under perioden. Då investeringbehovet fortsatt är högt hjälper ett högre resultat till att öka självfinansieringen av investeringarna, vilket har en positiv effekt på soliditet och kassalikviditet. Ett högre resultat ger också kommunen större möjlighet att klara svängningar i ekonomin, ha utrymme för oförutsedda utgifter och ger också ökad möjlighet till eventuella nedskrivningar och ytterligare partiell inlösen av pensionsförpliktelsen.

Resultat och pensionsavsättning

Inflationen inklusive ökade pensionskostnader medför effektiviseringskrav under 2023. Ej finansierade kostnadsökningar beräknades vid årets början till ca 25 mkr. Per april prognosticeras ett underskott motsvarande 15,9 mkr för verksamheterna, medan årsprognos för skatteintäkter och generella statsbidrag ligger

på +28,3 mkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag kan alltså kompensera verksamhetens kostnadsökningar under 2023.

Kommunen	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Årets resultat (mkr)	15,3	26,3	26,1	18,3	10,2	15,4	20,9
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	1,8	3,0	2,8	1,9	1,0	1,5	2,0
Partiell inlösen av ansvarsförbindelse	0	5,6	26,5	-	-	9	9

För 2024 budgeteras ett resultat om 1 % för att succesivt höjas till 2 % år 2026. Kommunens långsiktiga mål är att resultatet under en rullande 5-årsperiod ska uppgå till 2 %. För perioden 2022–2026 beräknas det genomsnittligt resultatet till 1,9 %.

Ett resultat motsvarande 2 % ger utrymme att självfinansiera större delen av kommunens investeringsvolym. Normalt innebär det att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls. Resultatnivån behövs för att Sunne ska ha finansiell stabilitet, klara svängningar i ekonomin och ha utrymme för oförutsedda utgifter.

Kommunen har sedan 2003 periodvis försäkrat bort delar av ansvarsförbindelsen (pensionsskulden). Kommunens långsiktiga mål är att under en rullande 5-årsperiod avsätta i snitt 4,5 mkr/år. Per 31 december 2022 återstår 184 mkr. Under 2025–2026 budgeterar kommunen för ytterligare partiell inlösen av ansvarsförbindelsen om 9 mkr/år. På kort sikt påverkar partiell inlösen resultatet negativt, på lång sikt minskar pensionsförpliktelserna och soliditeten ökar.

Investeringsvolym och självfinansiering

Kommunen har som långsiktigt mål att självfinansieringsgraden över en rullande 5-årsperiod når 100 %. 100 % eller mer innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar, under 100 % finns risk att kommunen behöver låna för att finansiera investeringarna. Under 5-årsperioden 2022–2026 beräknas självfinansieringsgraden till 69 %. Den lägre självfinansieringsgraden bedöms motiverad då kommunen har ett uppdämt renoverings-/investeringsbehov samtidigt som kommunen har en låg låneskuld och en hög soliditet.

Kommunen	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringsvolym	53,7	73	71	100	100	75	72
Självfinansieringsgrad	98	113	99	56	49	72	82

Kommunens investeringar ska under planperioden i första hand inriktas på att renovera och underhålla det befintliga fastighetsbeståndet. Förvaltningen förfogar årligen över en rambudget för löpande investeringar/reinvesteringar. Under 2024 utökas ramen i syfte att fokusera på energieffektivisering och lokaleffektivitet. Förvaltningen prioriterar utifrån verksamhetsmässiga behov och förbättringsmöjligheter, och i ett nära samarbete med kommunens fastighetsbolag. Investeringar som medför lägre driftskostnader framgent ska prioriteras.

Nyinvesteringar/satsningar prioriteras politiskt. Under perioden är tre projekt prioriterade: renovering av Brogården (SÄBO), kök/matsal Fryxellska området (förskola/skola F-9) och idrottshall i Skäggebergsskolan (skola F-6/fritid). Efter planperioden är avsikten att vara mer återhållsam med investeringsvolymen för att på så sätt återställa självfinansieringsgraden över tid.

För projekt om 2–5 mkr krävs igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen och för projekt över 5 mkr krävs igångsättningsbeslut av kommunfullmäktige. Undantaget krav på igångsättningsbeslut är projekt under 2 mkr samt inventarier, underhåll av fastigheter, gator och vägar samt underhåll VA/renhållning.

Fån och med 2022 avsätts en årlig driftspott om 2 mkr för att täcka driftskostnader som vissa investeringsprojekt medför. Kostnader som redovisningsmässigt inte kan bokföras som investering är till exempel evakueringslokaler, rivningskostnader, utredningar och förprojekteringar för projekt som inte blir av. Hyra för evakueringslokal i samband med renovering av Brogården (7,3 mkr/år) är med i driftsbudgeten, men ligger utanför denna pott.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Att soliditeten över tid ökar, innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Kommunen	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Soliditet i procent	55	54	56	53	51	50	50
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse, i procent	27	28	34	33	31	33	34

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska soliditeten lägst vara 50 %. Soliditetsnivån minskar från 56 % i bokslut 2022 till 50 % i plan 2026. Minskningen kommer av att investeringarna inte fullt ut självfinansieras. Det är investeringsvolymen i förhållande till de årliga resultatet som resulterar i att soliditetsnivån sjunker. För 2021 ligger soliditeten både i riket och Värmland på 44 %.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska soliditeten inklusive ansvarsförbindelse öka över tid. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse beräknas i slutet av perioden uppgå till 34 %, vilket är en ökning jämfört 2020/2021. Ökningen kommer av den partiella inlösen som gjordes under 2022, samt planerad avsättning 2025–2026. För 2021 ligger soliditet inklusive ansvarsförbindelse i riket på 32 % och i Värmland på 18 %.

Skuldsättningsgrad, kassalikviditet och låneskuld

Skuldsättningsgraden används för att se hur stor kommunens skuld är i förhållande till det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden höjs i takt med att soliditeten sjunker. Med beräknad nyupplåning kommer kassalikviditeten att ligga runt 100 % för perioden. En kassalikviditet om 100 % eller mer innebär att kommunen kan betala sina kortfristiga skulder direkt. Risken att ligga lägre bedöms som liten då kommunen har en checkkredit samt snabbt kan beviljas lån av Kommuninvest. Låneskulden beräknas öka under perioden, från 8 tkr/invånare 2022 till ca 21 tkr/invånare 2026. För 2021 var motsvarande summa för Värmland 36 tkr/invånare och för riket 44 tkr/invånare.

Kommunen	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skuldsättningsgrad (%)	45	46	44	47	49	50	50
Kassalikviditet (%)	66	90	80	88	93	99	110
Summa lån, kr/invånare	8 624	10 109	8 198	12 300	16 700	18 900	21 100

Avslutande kommentar

Budgeten för Sunne kommun har upprättas med utgångspunkt i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Verksamheterna prognosticerar underskott 2023. Ej finansierade kostnadsökningar beräknades vid årets början till ca 25 mkr. Per april prognosticeras ett underskott motsvarande 15,9 mkr för verksamheterna, medan årsprognos för skatteintäkter och generella statsbidrag ligger på +28,3 mkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag kan alltså kompensera verksamhetens kostnadsökningar under 2023. Inflationen inklusive ökade pensionskostnader medför fortsatt effektiviseringskrav under 2024.

Målet om att skattesatsen inte ska höjas uppfylls då skattesatsen sänks. Budgeten innebär att kommunen beräknas uppfylla balanskravsresultatet, men resultatmålet om 2 % över en rullande 5-årsperiod nås inte. Ambitionen är att resultatnivån ska höjas till 2 % under planperioden. Ett ökat resultat måste till för att kommunen ska ha finansiell stabilitet, klara svängningar i ekonomin och ha utrymme för oförutsedda utgifter. Ett högre resultat höjer utrymmet för självfinansiering av investeringar och motverkar att soliditeten minskar.

Det långsiktiga målet att självfinansieringsgraden av investeringarna ska uppgå till 100 % under en rullande femårsperiod uppnås inte. Avsikten är att beta av det uppdämda investeringsbehovet för att sedan vara mer återhållsam och därigenom återställa självfinansieringsgraden över tid. Att prioritera en hög investeringsvolym för att under några år prioritera underhållsbehov, energieffektivisering/ lokaleffektivisering, kan motiveras då kommunen har en låg låneskuld och hög soliditet.

Att självfinansiering av investeringen inte beräknas nås under planperioden påverkar målet om oförändrad soliditet (exkl. ansvarsförbindelse). Soliditeten kommer att sjunka då kommunen budgeterar en hög investeringsvolym i förhållande till resultatet för perioden. Tas hänsyn till ansvarsförbindelsen beräknas dock soliditetsmålet kunna nås utifrån de förutsättningar som arbetats fram under budgetprocessen. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse beräknas öka över tid.

För att kunna uppfylla de finansiella målen, krävs en god verksamhets- och ekonomistyrning med fokus på aktiv uppföljning för att kunna parera förändringar i budgetförutsättningarna. Förvaltningen förväntas budgetera med flexibilitet inför omvärldsförändringar eller nya behov. Prognossäkerhet är avgörande för att beslut ska kunna fattas i tid för att ge effekt, och för att kommunen ska ha möjlighet att planera strategiskt och långsiktigt.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven. Riktlinjer tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras, det vill säga att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. I riktlinjerna specificeras finansiella mål för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven. I budgetprocessen har kommunövergripande verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning arbetats fram.

God ekonomisk hushållning: Sunne kommun

Begreppet god ekonomisk hushållning innehåller både ett finansiellt perspektiv och ett perspektiv som berör verksamheten. Det handlar om kommunens förmåga att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och ändamålsenligt, om sambandet mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekt. Utöver sex finansiella mål finns fyra övergripande mål. Det är med utgångspunkt i dessa mål som kommunfullmäktige, i samband med årsbokslut, gör en bedömning om kommunen anses ha uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

Finansiella mål

	Långsiktigt mål	Mål 2024	2022–2026
Skattesats	Att skattesatsen inte höjs	21,62 %	21,67 → 21,27
Resultat	Över en rullande 5-årsperiod uppgår till 2 %	1 %	1,9 %
Självfinansieringsgrad	Över en rullande 5-årsperiod når 100 %	49 %	69 %
Soliditet	Lägst 50 %	51 %	56 % → 50 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	Ökar över tid	31 %	34 % → 34 %
Pensionsavsättning *	Över en rullande 5-årsperiod uppgår till i snitt 4,5 mkr/år	-	8,9 mkr/år

Övergripande mål

De övergripande målen utgår från kommunstrategins fyra prioriterade områden.

Livskvalitet

I Sunne är det nära mellan människor och vi välkomnar varandras olikheter. Målet är en växande befolkning, livskraftig landsbygd och god hälsa genom hela livet.

Hållbar kommun

I Sunne pågår ett samtal som gör att varje generation tar sitt ansvar så att vi växer varsamt ur ekonomisk, social och ekologisk synvinkel. I Sunne fokuserar vi på kärnverksamheten och skapar en tillgänglig kommun med hållbar utveckling.

Livslångt lärande

Sunne öppnar upp mot omvärlden genom ett livslångt lärande där alla har möjlighet att nå sin fulla potential. I Sunne främjar vi en bildningskultur med målet att skapa Värmlands bästa skolkommun.

Näringsliv och arbete

I Sunne finns de bästa förutsättningar för ett brett näringsliv och en växande arbetsmarknad. Målet är ett växande näringsliv och en serviceinriktad myndighetsutövning.

God ekonomisk hushållning: Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår Sunne kommun och de två helägda bolagen, Rottneros Park Trädgård AB och Sunne Fastighets AB. De finansiella målen regleras i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

	Långsiktigt mål	Mål 2024	2022–2026
Resultat	Över en rullande 5-årsperiod överstiger 2 %	0,8 %	2,0 %
Soliditet	Lägst 30 %	31 %	32 % → 33 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	Ökar över tid	20 %	19 % → 23 %

Verksamhetsmål för kommunkoncernen utgår från kommunstrategins fyra prioriterade områden. Kommunkoncernens övergripande mål är en växande befolkning, hållbar utveckling och växande näringsliv. Det är med utgångspunkt i måluppfyllelsen som kommunfullmäktige gör bedömningen om kommunkoncernen anses ha uppnått god ekonomisk hushållning för året.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskrav

Balanskravet regleras i kommunallagen och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och att redovisa. Balanskravet innebär i korthet att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå är negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska återställas inom tre år. Kommunfullmäktige kan dock med hänvisning till synnerliga skäl anta en underbalanserad budget eller besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. De synnerliga skälen måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.

Inför perioden finns inte några kända avvikelser som ska tas hänsyn till i balanskravsutredningen. Troligt är dock att realisationsvinster uppstår någon gång under perioden (till exempel fastighetsförsäljning). Genom att ta hänsyn till sådana tillfälliga intäkter/kostnader visar balanskravsutredningen om kommunen klarar av att hålla resultatnivån med fortlöpande intäkter. Balanskravsresultatet tar även hänsyn till eventuella avsättningar till/uttag ur resultatutjämningsreserven.

Resultatutjämningsreserv

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv (RUR) och under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt sett starka år, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskottet under finansiellt sett svagare år. Sunne kommun har 14,9 mkr avsatt i RUR. Inga ytterligare avsättningar eller uttag budgeteras under perioden.

Konsekvensanalys

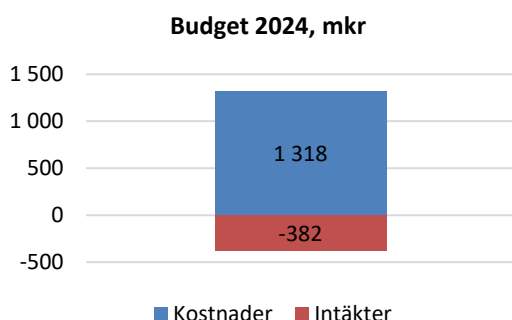
tkr	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Summa intäkter	361 930	361 930	381 740	390 371	399 096
Personalkostnader	746 609	758 509	787 474	805 280	823 278
Övriga kostnader	502 758	506 758	530 276	542 266	554 385
Summa kostnader	1 249 367	1 265 267	1 317 750	1 347 546	1 377 663
Nettokostnad	887 437	903 337	936 010	957 175	978 567
Rambudget	887 437	887 437	936 010	957 175	978 567
Prognos, årsavvikelse	-	-15 900	-	-	-

Ett resultat om 1 % medför en generell uppräknings för 2024 om ca 5,4 %, vilket motsvarar ca 48 mkr. För planeringsperioden 2025–2026 motsvarar ett beräknat resultat om 1,5–2 % en generell uppräknings motsvarande 2,3 % (21,1 mkr) respektive 2,2 % (21,4 mkr).

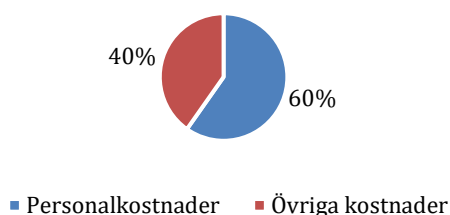
På grund av förändring i pensionssystemet samt på grund av inflationen ökar kommunens kostnader för pensioner. Pensionskostnaderna prognosticeras öka med ca 37 mkr mellan 2022 och 2024. Ökningen belastar dels verksamheternas drift, dels finansnettot i finansieringsposterna. Verksamheternas ökning kommer av en ökning av PO-pålägget, 3,5 procentenheter till 2023 samt ytterligare 0,85 procentenheter till 2024 (från 39,25 % till 43,60 %). Inflationen driver också upp övriga kostnader, främst hyres-, el-, drivmedels- och livsmedelskostnader. Under 2022 ökade dessa kostnader med ca 16 mkr (varav hyreskostnad förvaltade fastigheter 9,3 mkr). Gällande löneökning landade industrins märke på 7,4 % över 2 år, varav 4,1 % för 2023 och 3,3 % för 2024. Märket motsvarar 3,7 mkr utöver de 2,7 % kommunen satt för övriga löntagare 2023. Endast kommunals löneökning är siffersatt 2024. Varje procentenhets löneökning motsvarar ca 5,5 mkr.

För att klara välfärdens uppdrag och krav på omställning behöver kommunkoncernen ha förmåga att kompetensförsörja, att effektivisera och tänka nytt, att samverka och ställa om samt ha en helhetssyn inom ledarskapet. Kompetensbristen kommer att bli utmanade de kommande åren. Kommunen behöver både vara en attraktiv arbetsgivare och finna nya arbetssätt som får befintlig personal att räcka till. Kommunen behöver utveckla en omställningsstrategi och ha förmåga till nytänkande. Utvecklingen innebär behov av samverkan över administrativa gränser både inom och utom organisationen. Flexibilitet och förmågan att prioritera kommer att bli avgörande. Ledarskapet måste våga utmana och göra misstag samtidigt som fokus skiftar från organisationstillhörighet till process och helhetssyn mot gemensamma mål.

Av verksamheternas/nämndernas/revisionens nettokostnad beräknas ca 29 % finansieras av intäkter (taxor/avgifter, riktade bidrag etc). De totala kostnaderna beräknas bestå till 60 % av personalkostnader.

Fördelning kostnader, %

Resultatbudget

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen	-853 512	-883 789	-899 189	-931 703	-953 037	-974 097
Kommunrevisionen	-645	-918	-918	-918	-936	-955
Överförmyndarnämnden	-2 444	-2 392	-2 892	-2 792	-2 848	-2 905
Miljö- och byggnämnden	-236	-288	-288	-298	-304	-310
Valnämnden	-302	-50	-50	-300	-50	-300
Verksamheternas nettokostnad	-857 139	-887 347	-903 337	-936 010	-957 175	-978 567
Pensionsnetto	-11 708	-19 500	-27 398	-30 000	-21 000	-21 000
Partiell inlösen av pensionsförpliktelser	-26 447	-4 500	-	-	-9 000	-9 000
Kapitalkostnader	45 936	42 500	40 500	42 000	43 000	43 000
Avskrivningar	-46 375	-40 000	-37 446	-38 500	-38 500	-38 500
Skatteintäkter och generella statsbidrag	919 611	919 879	948 204	974 702	1 000 030	1 026 935
Finansiella intäkter/kostnader	2 217	-1 950	-2 178	-1 950	-1 950	-1 950
Resultat	26 096	8 992	18 345	10 242	15 405	20 918
Förändring av eget kapital	26 096	8 992	18 345	10 242	15 405	20 918
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag	2,8%	1,0%	1,9%	1,0%	1,5%	2,0%
Ökning skatteintäkter och generella statsbidrag	5,4%	0,2%	3,1%	2,8%	2,6%	2,7%
Ökning nettokostnad	5,7%	3,8%	3,6%	3,8%	2,1%	2,2%

Kassaflödesplan

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat efter finansiella poster	26 096	8 992	18 345	10 242	15 405	20 918
Justering, poster ej ingår kassaflödet	-6 453					
Avskrivningar	46 375	40 000	37 446	38 500	38 500	38 500
Avsättningar	-1 169					
I Kassaflöde från den löpande verksamheten	64 848	48 992	55 791	48 742	53 905	59 418
II Kassaflöde från investeringsverksamheten	-70 890	-100 020	-100 020	-100 000	-75 000	-72 000
Upplåning	-25 000	30 000	55 000	60 000	30 000	30 000
III Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-25 000	30 000	55 000	60 000	30 000	30 000
Förändring av likvida medel (I+II+III)	-31 042	-21 028	10 771	8 742	8 905	17 418

Balansbudget

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Anläggningstillgångar	710 490	752 417	773 064	834 564	871 064	904 564
Bidrag till statlig infrastruktur	9 160	9 160	8 680	8 200	7 720	7 240
Omsättningstillgångar	129 181	83 991	139 952	148 693	157 599	175 017
Tillgångar	848 831	845 568	921 696	991 458	1 036 383	1 086 821
Eget kapital	472 526	452 893	490 871	501 112	516 518	537 436
Därav årets förändring	26 096	17 534	18 345	10 242	15 405	20 18
Avsättningar för pensioner mm	18 421	23 400	18 421	18 421	18 421	18 421
Långfristiga skulder	147 564	196 376	202 564	262 564	292 564	322 564
Kortfristiga skulder	210 320	175 899	209 840	209 360	208 880	208 400
Skulder	357 884	369 275	412 404	471 924	501 444	530 964
SUMMA	848 831	845 568	921 696	991 458	1 036 383	1 086 821

Investeringsplan

Investeringsprojekt, mkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Löpnade investering/reinvestering Exempelvis: exploateringsverksamhet, medfinansiering, reinvestering gator/vägar/ledning, inventarier, löpande fastighetsunderhåll, energiinvesteringar, ras/skred etc.	54	37	37
Nyinvesteringar/satsningar	46	38	35
Idrottshall, Skäggebergsskolan* (totalt 25 mkr)			10
Matsal/kök Fryxellska området**		25	25
Renovering Brogården* (totalt 80,5 mkr)	46	13	
TOTALT	100	75	72

*Förprojektering/kostnadsberäkning ej gjord

**Behovet ej utrett

Inom ramen för löpande/reinvestering ska fokus vara på energieffektiviseringar och lokaleffektivitet. Åtgärder som minskar framtida kostnader ska prioriteras. I budget 2023 prioriterades dubblerad budget för gång-/cykelvägar, därmed avsätts 2 mkr/år under åren 2023–2026. Inom ramen ska eventuell förprojektering av Norra Bron inrymmas.

Brogården, renovering (2022–2025). Verksamhetens mål efter renoveringen är att erbjuda moder, trygg och säker boendemiljö för kommunens kunder. Utemiljö ska vara tillgänglig och säker, och lokalerna ska vara förberedda för flexibilitet samt framtidens digitala lösningar.

Fryxellska området, kök/matsal (2025–2026). Befintlig lokal är inte ändamålsenlig och inte anpassad för det antal elever som finns på skolområdet. Underhållet i lokalerna är eftersatt och tekniska installationer inklusive vatten och avlopp behöver ses över för att säkra framtida drift. Kommunen har gjort en kostutredning som visar på behovet av ett produktionskök på Fryxellska området. Ett produktionskök medför att Brogårdens kök avvecklas samt att antalet transporter minskar.

Skäggebergsskolan, idrottshall (2026–2027). Befintlig lokal är i dåligt skick och håller inte standard utifrån de krav som finns gällande undervisning. Det gäller såväl storlek som ytskikt och hygienutrymmen.

Aulan på Fryxellska området är i behov av renovering för att verksamheten ska kunna använda lokalen effektivt. Åtgärderna bedöms rymmas inom reinvesteringsramen. Även Prästbols skola och ishallen är i behov av verksamhetsanpassning och renovering. Projekten behöver utredas både vad gäller verksamhetens behov och fastigheternas skick. Därefter kan plan för genomförande tas fram. Åtgärder beräknas inte bli aktuella under 2024, därefter kan anpassning i investeringsplaneringen komma att behövas.

Kommunstyrelsen

Verksamhetschef: Petra Svedberg

tkr	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnad	883 789	899 189	931 703	953 037	974 097
Rambudget	883 789	883 789	931 703	953 037	974 097
Prognos, årsavvikelse	-	-15 400	-	-	-

Verksamhetsförändringar

Omställning kommer att krävas, dels för att möta och ställa om till framtida behov, dels på grund av de ökade lönekostnader och driftkostnader som en hög inflation medför. För att klara både ekonomiska och organisatoriska utmaningar behöver kommunen arbeta för att öka effektiviteten. Kommunens definition av ökad effektivitet är:

- Förändrat arbetssätt ger ett bättre resultat/högre kvalitet, till samma kostnad.
- Förändrat arbetssätt leder till att fler personer nås med samma kvalitet, till samma kostnad.
- Förändrat arbetssätt leder till att samma antal personer nås med samma kvalitet, till en lägre kostnad.

Vid varje förändring är det viktigt för verksamheten att utvärdera hur effektiviteten påverkas. För att säkerställa att effektiviteten ökar ska verksamheten inför varje förändring utreda nuläget och önskad effekt, samt följa upp och analysera resultatet.

Fokus ska vara på kärnverksamheten. Kompetensförsörjning och ökande kostnader är de största utmaningarna. Möjligheterna ligger i förmåga till nytänkande, att finna strategier till nya arbetssätt som kräver färre personal, förmåga till flexibilitet samt samverkan. Att ledarskapet prioriterar rätt och har fokus på helhetssyn och gemensamma mål blir avgörande för hur väl kommunen kommer att lyckas.

Införandet av ett miljöledningssystem är prioriterat och ska stegvis införas. Initial inriktning är reningsverk, renhållning och skola (SG/Södra Viken).

Förvaltningen fortsätter utveckla samarbetet med kommunens fastighetsbolag, Sunne Fastighets AB. Kommunen och bolaget har gemensamt ansvar för lokaleffektivisering, både att effektivisera drift och att minska lokalytor. Energieffektivisering och lokaleffektivitet är prioriterat de närmsta åren.

De avgiftsfinansierade verksamheterna VA och renhållning står inför stora utmaningar. Inom VA-verksamheten finns bland annat ett omfattande underhållsbehov på kommunens anläggningar. Kommunens huvudvattenledning behöver renoveras och utredas om den eventuellt behöver dubblas. För att möjliggöra inflyttning och möta efterfrågan utanför tätorten, behöver kommunen också reinvestera i vattenverk och reningsanläggningar. Från och med 2024 kommer kommunens renhållningsverksamhet att ta över ansvaret för insamling av förpackningar. Ambitionen är att inte höja taxorna mer än att kommunen fortsatt ligger kring Värmlandssnittet.

Arvoden

Kr	2023	2024
Årsarvode, månadsbelopp		
Kommunalråd 100 %	62 050	63 291
Oppositionsråd	24 820	25 316
Begränsat årsarvode, månadsbelopp		
Ordförande allmänna utskottet*	18 615	18 987
Ordförande bildningsutskottet	18 615	18 987
Ordförande socialutskottet	18 615	18 987
Ordförande miljö- och bygglovsnämnden	12 410	12 658
Kommunfullmäktiges ordförande	6 205	6 329
Begränsat årsarvode, årsbelopp		
Revisorsordförande	52 122	53 164
Överförmyndarnämndens ordförande	33 507	34 177
Valnämndens ordförande	15 823	16 139
Fullmäktigeberedningsordförande, tillfällig	26 061	26 582
Kommunfullmäktiges presidium (förutom ordförande)	10 847	11 064
Miljö- och bygglovsnämndens vice ordförande	11 715	11 949
Revisor, vice ordförande	11 497	11 727
Revisor, ledamot	5 748	5 863
Allmänna utskottet, ledamot	11 714	11 949
Bildningsutskottet, ledamot	11 714	11 949
Socialutskottet, ledamot	11 714	11 949
Bolagsuppdrag, årsbelopp		
Sunne Fastighets AB, ordförande**	57 841	58 997
Sunne Fastighets AB, förtroendevald revisor**	7 200	7 200
Rottneros Park Trädgård AB, ordförande**	43 073	43 934
Rottneros Park Trädgård AB, förtroendevald revisor**	7 200	7 200
Arvode för sammanträden mm		
Grundarvode	161	164
Timarvode	161	164
Fullmäktigearvode, per sammanträde inkl gruppmöten	804	820
Förlorad arbetsinkomst, max/dygn	1 938	1 976
Reseersättning 29 kr/mil		
Revisor Stiftelsen Sundsbergs gård**		
Timersättning enligt arvodestaxa		

*då uppdraget ej innehas av kommunalråd

**Utbetalas och bekostas av respektive bolag

Kommunalrådets arvode baseras på riksdagsledamöternas arvode (heltid motsvarar 85 %). Ordförandens arvode baseras på kommunalrådets arvode. Budget 2024 baseras på verkligt utfall 2023 uppräknat 2 %. Faktisk ersättning till riksdagsledamot publiceras i februari samma år, varpå arvodesbelopp som baseras på ersättning till riksdagsledamot justeras.

Kommunalt partistöd

(KL 2017:725; kap 4, §§ 29–32 / KF 2014-09-29, §98)

	<u>2015–2018</u>	<u>2019–2022</u>	<u>2023–2026</u>
Totalram	450 000	495 000	545 000
1. Grundstöd 30 %	135 000	148 500	163 500
Per parti	16 875	16 500	18 167
2 Mandatstöd 70 %	315 000	346 500	381 500
Per mandat	7 683	8 451	9 305

Parti	Mandat	Grundstöd	Mandatstöd	Summa
Moderaterna	9	18 167	83 744	101 911
Socialdemokraterna	9	18 167	83 744	101 911
Centerpartiet	7	18 167	65 134	83 301
Sverigedemokraterna	6	18 167	55 829	73 996
Hela Sunne	3	18 167	27 915	46 081
Liberalerna	3	18 167	27 915	46 081
Kristdemokraterna	2	18 167	18 610	36 776
Vänsterpartiet	1	18 167	9 305	27 472
Miljöpartiet	1	18 167	9 305	27 472

Miljö- och bygglovsnämnd

Ordförande: Per Börestam (M)

Verksamhetschef: Per Branzén

tkr	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2023	2024	2025	2026
Nettokostnad	288	288	298	304	310
Rambudget	288	288	298	304	310
Prognos, årsavvikelse	0	0	0	0	0

Verksamhet

Miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsuppgifter inom områdena bygg, miljö- och hälsoskydd, livsmedel, räddningstjänst, sotning, alkohol och tobak. Nämnden ansvarar för den prövning och tillsyn som ligger på kommunen inom dessa områden. I ansvaret ingår att planera, följa upp och att fatta beslut i de ärenden som inte är delegerade till tjänstepersoner. Nämnden har ingen egen personal. Tjänstepersonerna som utför myndighetsuppgifterna finns på Miljö- och byggenheten och Räddningstjänsten som organisatoriskt tillhör verksamheten Samhällsbyggnad.

Verksamhetsförändringar

Kostnaden för nämndens arbete i form av sammanträden och ersättning till förtroendevalda ligger i nivå med föregående år med justering för eventuella årsvisa höjningar av arvoden och liknande. Inga stora förändringar som innebär förändrade kostnader för nämnden är kända inför kommande år. Föreslagna ramar medger oförändrad verksamhet.

Överförmyndarnämnd

Ordförande: Eva Michel Edgren

Verksamhetschef: Åsa Hilmersson

tkr	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2023	2024	2025	2026
Nettokostnad	2 392	2 892	2 792	2 848	2 905
Rambudget	2 392	2 392	2 792	2 848	2 905
Prognos, årsavvikelse	0	-500	0	0	0

Verksamhet

Överförmyndarnämndens övergripande mål är att skydda underåriga och vuxna som helt eller delvis saknar beslutskompetens från rättsförlust. Det viktigaste målet är att huvudmännen får rätt person som kan stödja respektive huvudman och dennes olika behov. I överförmyndarnämndens verksamhet finns för närvarande ca 260 huvudmän, varav ca 170 utgörs av godmanskap enligt FB 11:4 och 20 förvaltare enligt FB 11:7.

Verksamhetsförändringar

Nämnden prognosticerar en negativ årsavvikelse för 2023. Tilldelad ramökning samt omstrukturering i verksamheten ger möjlighet att klara tilldelad budgetram 2024.

Valnämnd

Ordförande: Barbro Dolling

Verksamhetschef: Petra Svedberg

tkr	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2023	2024	2025	2026
Nettokostnad	50	50	300	50	300
Rambudget	50	50	300	50	300
Prognos, årsavvikelse	0	0	0	0	0

Verksamhet

Valnämnden har inom kommunen ansvaret för genomförande av allmänna val till riksdag, region och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar även för genomförande av val till europaparlamentet samt folkomröstningar.

Ordinarie val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige hålls den andra söndagen i september vart fjärde år. Nästa val är 2026. Val till Europaparlamentet hålls i maj eller juni vart femte år. Valet genomförs enligt respektive EU-lands nationella vallag. Nästa val är 2024.

Verksamhetsförändringar

Kommunen är idag indelad i 11 valdistrikt, totalt antal röstberättigade är 10 376 (mars 2023). Enligt Valmyndigheten bör antalet röstberättigade i ett valdistrikt inte understiga 1 000 personer. Sunne kommun har idag 4 valdistrikt som understiger 1 000 personer. En översyn av valdistrikten kommer att genomföras under 2023. Valnämnden har också märkt att det är svårare att få röstmottagare och ordföranden till valdistrikten. En utökad ram vid valår möjliggör höjning av ersättning till röstmottagarna i valdistrikten.

Kommunrevision

Ordförande: Annette Rhudin

tkr	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2023	2024	2025	2026
Nettokostnad	918	918	918	936	955
Rambudget	918	918	918	936	955
Prognos, årsavvikelse	0	0	0	0	0

En demokratiskt förankrad revision

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen samt pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna. Med sin granskning och prövning bidrar revisionen till en effektiv verksamhet samt till att värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

De förtroendevalda revisorerna väljs av och arbetar på direkt uppdrag av kommunfullmäktige. Sunne har minimiantalet fem förtroendevalda revisorer för granskning av hela kommunens verksamhet, inklusive bolag och stiftelser, exklusive fullmäktige. Enligt kommunallagen ska revisorerna ha sakkunnigt biträde. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning av nämnder, styrelser, beredningar

och enskilda politiker. Därför granskas årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas och styrelsens verksamhetsområden.

Den kommunala granskningen är tredelad

Granskningen innehåller tre delar:

- hur kommunen skött sin verksamhet ("vad har vi fått för pengarna"),
- hur den interna kontrollen har fungerat
- hur kommunen har skött sina finanser eller sin redovisning.

Det är så det kommunala systemet för demokratiskt ansvarutkrävande och kontroll är uppbyggt. Även kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag granskas ur ett övergripande ägar-/styrningsperspektiv. Det samlade resultatet redovisas i revisionsberättelsen.

Verksamhetsidé/mål

Kommunrevisionens uppdrag är reglerat i kommunallagen, aktiebolagslagen, revisionsreglementet och andra föreskrifter som utfärdats av fullmäktige. Under ett verksamhetsår följer revisorerna den kommunala verksamheten och utöver delårsrapport, årsredovisningen med grundläggande granskning förrättas även fördjupade granskningar, samt en gemensam gränsöverskridande granskning för kommunerna och regionen. Följande ska känneteckna revisorernas arbetssätt, där revisionen ska:

- Genomföras med oberoende, saklighet
- Vara främjande, stödjande och framåtriktad
- Utgå från ett helhetsperspektiv och koncernsyn
- Ha god kontakt med kommunfullmäktige – särskilt fullmäktiges presidium.
- Ha en aktiv dialog med nämnder och styrelser utifrån genomförda granskningar.
- Vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

Bilaga 1. Övergripande mål och indikatorer

Livskvalitet

I Sunne är det nära mellan människor och vi välkomnar varandras olikheter.
Målet är en växande befolkning, livskraftig landsbygd och god hälsa genom hela livet.

Indikator	Mätning	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal invånare ökar	SCB. 30 juni och 31 dec	jun: 13 356 dec: 13 355	jun: 13 361 dec: 13 418	ökar	ökar	ökar	ökar
Hälsotillstånd	Kolada. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	72 Riket: 73 Värmland: 70	71 Riket: 73 Värmland: 67		ökar	ökar	bättre än riket
Psykiskt välbefinnande	Kolada. Invånare 16–84 med gott psykiskt välbefinnande andel (%)	85,0 Riket: 86,0 Värmland: 85,6	88,2 Riket: 86,1 Värmland: 84,6		≥86	≥86	≥86
Kommunen är en bra plats att bo och leva på	Kolada. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	iu Riket: 92,0 Värmland: 92,4	95,6 Riket: 92,4 Värmland: 95,0		≥92	≥92	≥92
Kommunal service utanför kommunens centralort	Kolada. Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	iu Riket: 79,0 Värmland: 74,4	61,4 Riket: 80,4 Värmland: 71,5		ökar	ökar	ökar
Demografisk försörjningskvot	Kolada. >1 innebär att gruppen äldre och yngre är större än den i arbetsför ålder.	0,87 Riket: 0,77 Värmland: 0,91	0,89 Riket: 0,77 Värmland: 0,92		<1,0	<1,0	<1,0
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen	Kolada. Kan rekommendera andra att flytta till kommunen (%)	iu Riket: 62,3 Värmland: 62,4	66,4 Riket: 62,6 Värmland: 66,0		bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Nöjdhet i hemtjänsten	Brukarbedömning hemtjänst – helhetssyn, andel (%)	94 (2020) Riket: 88 Värmland: 91	96 Riket: 86 Värmland: 92		≥92	≥92	≥92

Hållbar kommun

I Sunne pågår ett samtal som gör att varje generation tar sitt ansvar så att vi växer varsamt ur ekonomisk, social och ekologisk synvinkel.
I Sunne fokuserar vi på kärnverksamheten och skapar en tillgänglig kommun med hållbar utveckling.

Indikator	Mätning	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Sjukfrånvaro	Kolada. Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	5,9 Riket: 7,7 Värmland: 7,0	7,4 Riket: 8,1 Värmland: 8,4		minskar	minskar	≤5
Nyttjandegraden av e-tjänster ökar	IT, faktiska ärenden	1 753	5 564	ökar	ökar	ökar	ökar
Lön kvinnor/män	Kolada. Lönegap: median kvinnor – median män, anställda av kommunen, kr.	-209 Riket: 71 Värmland: 143	iu Riket: Värmland:		≤+/-100	≤+/-100	≤+/-100
Heltidsanställningar	Kolada. Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	70 Riket: 84 Värmland: 77	73 Riket: 86 Värmland: 78	ökar	ökar	ökar	bättre än Värmland
Kommunens miljöstrategi	Målen i kommunens miljöstrategi uppfylls, andel (%)	30	Ingen uppföljning		ökar	ökar	≥70
Tillgänglig kommun, svar på frågor	Kolada. Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	iu Riket: 68,3 Värmland: 73,6	64,4 Riket: 67,4 Värmland: 73,8		ökar	ökar	bättre än Värmland
Tillgänglig kommun, bra bemötande	Kolada. Bra bemötande vid kontakt med tjänstepersoner i kommunen, andel (%)	iu Riket: 81,4 Värmland: 84,4	82,9 Riket: 83,8 Värmland: 87,5		ökar	ökar	bättre än Värmland

Livslångt lärande

Sunne öppnar upp mot omvärlden genom ett livslångt lärande där alla har möjlighet att nå sin fulla potential.
I Sunne främjar vi en bildningskultur med målet att skapa Värmlands bästa skolkommun.

Indikator	Mätning	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Behörighet till gymnasiet	Kolada. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	82,9 Riket: 86,5 Värmland: 84,4	76,6 Riket: 85,3 Värmland: 83,7	lika/högre än föregående mätning	ökar	ökar	bäst i Värmland
Uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Kolada. Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun andel (%)	75,2 Riket: 76,4 Värmland: 74,2	68,8 Riket: 74,5 Värmland: 72,5		ökar	ökar	bäst i Värmland
Trygghet i skolan	Kolada. Elever i åk 5; Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "helt och hållet" eller "till stor del", (%)	iu	77 Riket: iu Värmland: 83		ökar	ökar	bäst i Värmland
Eftergymnasial utbildning	Kolada. Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning (%)	31,4 Riket: 45,1 Värmland: 30,2	iu Riket: Värmland:	lika/högre än föregående mätning	ökar	ökar	ökar
Gymnasieexamen eller studiebevis	Kolada. Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, (%)	73,6 Riket: 74,0 Värmland: 73,7	74,7 Riket: 75,2 Värmland: 75,5		ökar	ökar	bäst i Värmland
Nationella prov åk 3	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, lägeskommun, genomsnittlig andel (%)	iu Riket: Värmland:	71 Riket: 68 Värmland: 67		ökar	ökar	bäst i Värmland

Näringsliv och arbete

I Sunne finns de bästa förutsättningar för ett brett näringsliv och en växande arbetsmarknad.
Målet är ett växande näringsliv och en serviceinriktad myndighetsutövning.

Indikator	Mätning	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Företagens sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen är bra	Företagens sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen. Svenskt näringslivs ranking, skala 1–6.	3,57	3,83 Sverige: 3,43	≥4	≥4	≥4	≥4
Nystartade arbetsställen	Kolada. Nystartade arbetsställen, antal/1000 invånare 16–64 år	23,0 Riket: 18,0 Värmland: 15,5	18,5 Riket: 15,7 Värmland: 13,8		bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Tillväxt i antal företag ökar	Simpler (5-årsperiod).	23 %		lika/högre än föregående mätning	≥15	≥15	≥15
Lönsamhetsutvecklingen ökar	Simpler (5-årsperiod).	23 %		lika/högre än föregående mätning	≥15	≥15	≥15
Företagsklimat	Kolada. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt NKI (nöjd kundindex)	81 Riket: 74 Värmland: 78	79 Riket: 75 Värmland: 79	≥80	≥80	≥80	≥80

Kommunkoncernen

För kommunkoncernen är det övergripande målet en växande befolkning, hållbar utveckling och växande näringsliv.

Indikator	Mätning	Resultat 2021	Resultat 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal invånare ökar	SCB, 30 juni och 31 dec	jun: 13 356 dec: 13 355	jun: 13 361 dec: 13 418	ökar	ökar	ökar	ökar
Kommunen är en bra plats att bo och leva på	Kolada. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	iu Riket: 92,0 Värmland: 92,4	95,6 Riket: 92,4 Värmland: 95,0		≥92	≥92	≥92
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen	Kolada. Kan rekommendera andra att flytta till kommunen (%)	iu Riket: 62,3 Värmland: 62,4	66,4 Riket: 62,6 Värmland: 66,0		bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Kommunens miljöstrategi	För bolagen tillämpliga mål i kommunens miljöstrategi uppfylls, andel (%)				Framtagande handlingsplan	≥35	≥70
Företagsklimat	Kolada. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt NKI (nöjd kundindex)	81 Riket: 74 Värmland: 78	79 Riket: 75 Värmland: 79		≥80	≥80	≥80

Måluppfyllelse – god ekonomisk hushållning

Målen framtagna av politiken och beslutade av kommunfullmäktige. För att nå god ekonomisk hushållning bör minst 70 % av målen vara uppfyllda.

Indikatorerna är framtagna och beslutade av förvaltningen. För att ha nått måluppfyllelse bör minst 50 % av indikatorerna vara uppfyllda.

För att en indikator ska anses vara uppnådd ska målvärdet vara uppnått, alternativt kan en bedömning göras (positiv trend/aktiviteterna gett resultat). De indikatorer som inte redovisas innevarande år bedöms utifrån föregående mätning.

Bilaga 2. Taxor och avgifter

I sammanställning är endast taxor och avgifter förtecknade. För flera taxor och avgifter finns särskilda dokument där principer och beräkning fastställts. De taxor och avgifter som har särskilda dokument för beräkning av taxor och avgifter är: vatten- och avloppstaxa (4), avfall/renhållning (5), prislista för Sunne kommuns markinnehav och markåtkomst (6), taxa inom ramen för plan- och bygglagen under kommunstyrelsens verksamhet (7), och taxor beslutade av Miljö- och byggnämnden (8).

Utbildning och lärande

Förskola/fritids, maxtaxa

Maxtaxa inom förskola och skolbarnomsorg infördes i Sunne januari 2002 (KF2001/45). Från och med 1 juli 2015 indexeras taket för maxtaxan. Följden av detta är att de högsta tillåtna avgiftsnivåerna höjs årligen. De nya avgiftsnivåerna innebär att kommunens avgiftsintäkter ökar, medan statsbidraget minskas i motsvarande omfattning.

Grundskola, skolskjuts

Om eleven tappar bort eller blir bestulen på sitt färdbevis, kan ett nytt kort erhållas mot en avgift om 200 kr. För stulna kort faktureras ingen avgift, om vårdnadshavaren skickar med kopia på polisanmälan (KS/2014:177).

Gymnasieskola, elevhemsavgift SG/Södra Viken

Taxa/avgift, kr	2023/2024	2024/2025
Enkelrum, toalett och dusch i korridor*	2 471	2 577
Enkelrum, hall och toalett delas av 2 elever, dusch i korridor*	2 676	2 791
Enkelrum med dusch och toalett*	3 189	3 326
Del av dubbelrum*	2 258	2 355
Del av dubbelrum med toalett på rum och dusch i korridor*	2 363	2 464
Del av dubbelrum med dusch och toalett*	2 875	2 999
Del av dubbelrum med dusch och toalett, Nybyggt*	3 185	3 321

* Kost tillkommer

Faktureras 9,5 månader per läsår. Läsår 2024/2025 höjs hyran med 4,3 % from augusti.

Socialtjänst

LSS

Kommunen får ta ut avgifter för insatser som ges av stöd av LSS, i den omfattning som framgår av 18–20 §§ LSS och 5–6 §§ förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Avgifter får, enligt LSS 21 §, inte tas ut för andra insatser som ges med stöd av LSS.

Taxa/avgift, kr	2023	2024
LSS korttidsvistelse frukost/kvällsmål, vuxen/ungdom	32	36
LSS korttidsvistelse lunch/middag, vuxen/ungdom	58	65

LSS korttidsvistelse mellanmål, vuxen/ungdom	21	23
LSS korttidsvistelse heldag vuxen/ungdom	141	158
LSS boende vuxen/ungdom hel månad	3 305	3 702
LSS korttidsvistelse frukost/kvällsmål, barn (0-12)	16	18
LSS korttidsvistelse lunch/middag, barn (0-12)	29	32
LSS korttidsvistelse mellanmål, barn (0-12)	10	11
LSS korttidsvistelse heldag Barn (0-12)	70	78
LSS boende Barn (0-12) hel månad	1 652	1 850
Månadshyra LSS boende (varierar med storlek och skick)	4 713 – 6 863	4 916 – 7 158
Daglig verksamhet lunch	56	63

SOL

Riksdagsbeslutet reglerar vad kommunerna får ta ut i avgift för vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) kap. 8 §§ 4-9 och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 26 §. Socialtjänstförordning (2001:937) kap. 6 § 1

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Kostnad per hemtjänsttimme	527,85	Höjning enligt omsorgsprisindex
Trygghetslarm, utryckning och installation ingår i avgiften, fast kostnad per månad	408	408
Kostnad för hemsjukvårdsbesök där kund inte har hemtjänst till maxtaxa. Utför av legitimerad DSK eller delegerad baspersonal.	200 kr/besök	200 kr/besök
Kostnad för hemsjukvårdsbesök av kommunens rehabilitering där kund inte har hemtjänst till maxtaxa. Inkl hyra av hjälpmedel pga HSL-insats.	200 kr/besök	200 kr/besök
Kostnad för dagverksamhet per dag för kund som vistas på Hagen eller Solgårdens dagverksamhet. Inkluderar mat för dagen.	126	141
Transport till och från korttidsboende för kunder utan beviljat färdtjänst.	Samma taxa som färdtjänst.	Samma taxa som färdtjänst.
Kostnad för sjukresor i kommunens fordon när inga andra transport fungerar.	Ny avgift	Samma som sjukresor.
Kostnad för resor till fritidsaktiviteter inom funktionsstöd i kommunens fordon.	30 kr/mil	38,7 kr/mil
Kostnad för hemsjukvårdsbesök hos kund som omfattas av LSS utförd av legitimerad DSK.	200 kr/besök	200 kr/besök
Näringsdryck/kosttillskott	14 kr/st	14 kr/st

Sondnäring/kosttillskott 800ml/dygn eller näringsdryck upp till 3 förpackningar	919 kr /mån	919 kr /mån
Berikningspulver/förtjockningspulver	131 kr/mån	131 kr/mån
Månadshyra Särskild boende (varierar med storlek och skick)	4 886 - 9 562	5 096 - 9 973
Matkostnad i särskild boende.	4 422	4 997
Avgift för transport av avliden person till bårhus, dagtid*	1 650*	1 650*
Avgift för transport av avliden person till bårhus, kväll och helg*	2 899*	2 899*
Vuxna i behandlingshem eller familjehem för missbruk egenavgift per dygn om betalningsförmåga finns.	80	80
Vuxna i stödboende/omvårdnad för missbruk och psykiatri. Egenavgift per dygn om betalningsförmåga finns.	80	80
Vuxna i stödboende/omvårdnad för missbruk och psykiatri. Matkostnad per dygn om betalningsförmåga finns.	141	158
Barn (0-18 år) i behandlingshem eller familjehem. Vårdnadshavare betalar samma belopp som underhållsstöd	Som max underhållsstöd	Som max underhållsstöd

* Justeras om upphandlad pris ändras.

Samhällsbyggnad

Fritid

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Simskoleavgifter, kr/barn/period *	180/255	185/260
Motionssim **	225/115	235/125

* Avgiften är lägre för barn permanent boende i kommunen.

** 235kr för hela sommaren, 125 kr för veckokort

Tekniska

Pris för småhustomter

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Småhustomt utan närhet till vatten inom Sunne tätort, kr/kvm	137	*
Småhustomt utan närhet till vatten utanför Sunne tätort, kr/kvm	74	*

*Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

Småhustomt med närhet till vatten värderas i varje enskilt fall.

Där marknadsvärdet bedöms skilja sig från värden enligt detta beslut ska en marknadsvärdes-bedömning göras i förening av kommunchef och verksamhetschef samhällsbyggnad eller oberoende värdering utföras.

Exploatering

Kommunen har en plantaxa där kommunen tar betalt av exploatören. Den bygger bland annat på att kommunen debiterar faktiska kostnader men även schablon där prisbasbeloppet ingår.

Kulturenheten

Kulturskola

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Individuell undervisning, kr/kurs * **	750	750
Gruppundervisning, kr/kurs *	650	650
Instrumenthyra, kr/termin	300	300

* Avgifter uppgår för närvarande till max 2 000 kr/termin och familj (för elever upp till 19 år, ev. instrumenthyra tillkommer).

** Har eleven individuell undervisning i tex gitarr, så ingår gruppundervisning i gitarr.

Biblioteket

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Förseningsavgift bok, kr/bok/dag	2	2
Förseningsavgift film, kr/film/dag	10	10
Tappad/skadad media:		
Pocket, kr/st	100	100
Tidskrift, enstaka nummer, kr/st	100	100
Barnbok/barnljudbok, kr/st	150	150
CD, kr/st	200	200
Vuxenbok, ljudbok, kr/st	300	300
DVD, kr/st	400	400
Spel, kr/st	500	500
Fjärrlån, kr/st	500	500
Kopiering:		
A4, svartvitt, kr/sida	2	2
A3, svartvitt, kr/sida	4	4
A4, färg, kr/sida	10	10
A3, färg, kr/sida	20	20
Laminering A4, kr/st	10	10
Laminering A3, kr/st	20	20

Övrigt:		
Papperskasse, kr/st	2	2
Tygkasse, kr/st	50	50
Nytt ersättningslånekort	10	10
Hyra Frykensalen*:		
1-3 timmar, kr/timma	800	800
4-6 timmar (halvdag)	3 500	3 500
7-12 timmar (heldag)	6 500	6 500
13-24 timmar (dygn)	9 000	9 000

* Gäller vinstdrivande verksamhet och större organisationer, föreningar hyr utan avgift.

Undantag (gemensamt tagna beslut för hela Bibliotek Värmland):

- Inga avgifter till barn och ungdomar under 18 år.
- Inga avgifter på barnböcker.

Kostenheten

Socialtjänst, hemtjänstkund med beslut enligt bistånd

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Matlåda, kr/st	67	75
Dessert (erbjuds helger), kr/st	24	27

Elevoende, SG/Södra Vikens internatboende

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Frukost 5 dagar/vecka, middag och kvällsfika 4 dagar/vecka, debiteras 9,5 månader per läsår, kr/månad	1 859	2 082

Räddningstjänst

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Återställning onödigt automatlarm, kr/tillfälle	5 600	*
Inbrottslarm/hisslarm, kr/tillfälle	2 215	*
Släckbil, tankbil, hävare, kr/timme **	745	*
Släckbil, tankbil, hävare inklusive förare, kr/timme **		*
Terrängfordon, kr/timme **	485	*
Terrängfordon inklusive förare, kr/timme **		*
Räddningsbåt (Buster), inklusive förare	1 330	*
Fyllning av (andnings-) luft, kr per paket	165	*

Lektionssal, brandstationen Sunne, heldag, kr/deltagare (halvdag = halva priset, maxantal = 30 personer)	1 300	*
Personal:		
Allmänt (service etc), kr/timme	665	*
Instruktörer, kr/timme	890	*
Brandman, kr/timme	295	*
Vattentransport, kr/ timme + kr/km (exkl. moms)	645 + 18	*
Utbildning (inklusive material och fika, offert ska lämnas):		
GBK (grundläggande brandkunskap), kr/deltagare	680	*
HLR/LABCDE, kr/deltagare	650	*
Övningsanläggningar:		
Brandgivare, kr/dag	1 030	*
Rökalkstrare, dagspris ca	470 138 kr/l	*
Rökpatron, dagspris ca	445 28 kr/st	*

*Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

** Tid räknas från att fordonet lämnar station till dess fordonet är klart för nästa uppdrag

Taxa för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Taxa/avgift, kr	2023	2023
Grundavgift LSO och LBE, faktor 4, kr/tillsyn	3 680	*
Grundavgift, samordnad tillsyn både LSO och LBE på samma objekt, faktor 5, kr/tillsyn	4 600	*
Timkostnad LSO och LBE, faktor löpande, kr/timme	920	*
Grundavgift vid tillsyn på objekt som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse enligt LSO 2:3 och övriga tillsyner, faktor 1,5, kr/tillsyn	1 380	*
Uppföljning genom besök, löpande timkostnad, faktor löpande, kr/timme	920	*
Om uppföljning kan ske genom telefon-, mailkontakt eller åtgärdskvitto ingår detta i grundavgiften, kr	Ingen avgift	Ingen avgift
Tillsyn föranledd av anmälan eller misstanke om missförhållande som inte föranleder skriftlig anmärkning, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift
Särskild tillsyn vid tillfälliga tillställningar typ marknader, tältmöten, cirkus eller tivoli, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift

Tillsyn enligt LSO 2:4, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift
------------------------------------	--------------	--------------

*Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillstånd för handel, överföring och förvaring samt godkännande av föreståndare för explosiva varor.

	Handel med explosiva varor		Förvaring/förvärv av explosiv vara		Överföring explosiv vara		Godkännande av föreståndare	
	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat
Administration	0,5	0,25	0,5	0,25	0,5	0,25		0,25
Handläggning	1,0	0,5	1	0,5	1	0,5		0,5
Avsyrning	2	1,5	2	1,5				
Total tid tim	3,5	2,25	3,5	2,25	1,5	0,75		0,75
Avgift kr	*	*	*	*	*	*	*	*

*Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Omfattar ansökan flera av ovanstående rubriker sker debitering enligt högsta taxa för i ansökan innefattade rubriker.

Tillstånd brandfarliga varor

	Mindre anläggning		Medelstor anläggning		Stor anläggning	
	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat
*Administration	0,5	0,25	0,5	0,25	0,5	0,25
**Handläggning	1	0,5	2	1	8	3
***Avsyrning	2	1,5	3	3	4	4
Total tid tim	3,5	2,25	5,5	4,25	12,5	7,25
Avgift kr	*	*	*	*	*	*

*Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Vatten- och avloppstaxa

Vatten- och avloppstaxa

KS/2021:326 gäller 2022

För att täcka kostnader för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa. Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 5 § Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) jämfställs med fastighetsägare. Priserna anges inkl moms.

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Anläggningsavgifter för bostadsfastighet:		
Servisavgift avseende framdragning av varje uppsättning servisleddningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans, kr per fastighet	53 250	55 380
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, kr per fastighet	68 465	71 204
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	22,8	23,7
Avgift per bostadsenhet för V, S, Df och Dg, kr per bostadsenhet	12 260	12 750
Anläggningsavgift för upprättande av förbindelsepunkt vid VA utbyggnad enligt plan:		
Vatten, kr per fastighet (inkl moms)	98 182	102 109
Spillvatten, kr per fastighet (inkl moms)	108 533	112 874
Vatten + spillvatten, kr per fastighet (inkl moms)	152 603	158 707
Vatten, kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	4 904	5 100
Spillvatten kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	6 130	6 375
Vatten + spillvatten, kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	11 034	11 475
Anslutning av fastigheten, tillkommande rörlig kostnad för fastighetsägaren utöver anläggningsavgift, för arbeten och material efter förbindelsepunkten:		
Externa tjänster, entreprenad, vvs, el mm	självkostnad	
Material, va, el, grus mm	självkostnad	
Egen personal, rörläggare, elektriker mm, kr per timme	572	595
Administrativt påslag	20%	21%
Anläggningsavgifter för kontors- och servicefastigheter:		
Avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisleddningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans	53 250	55 380
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, kr per fastighet	68 465	71 204
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	22,8	23,7

Avgift per påbörjad 150 m ² byggnadsarea för V, S, Df och Dg, kr per fastighet	12 260	12 750
Anläggningsavgifter för annan fastighet:		
Avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans	53 250	55 380
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df. Avgift per fastighet	68 465	71 204
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	36	37
Grundavgift för nyttjande av både vatten och avlopp:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	1 087	1 130
Mätarstorlek 6, kr per mätare	2 515	2 616
Mätarstorlek 10, kr per mätare	5 432	5 649
Induktivt mätrör, kr per mätare	3 415	3 552
Avgift per m³ levererat renvatten:		
V, vattenförsörjning	9,9	10,3
S, spillvatten	30,1	31,3
V + S	40	42
Avgift per år och bostadsenhet för bostadsfastighet:		
V, vattenförsörjning	644	670
S, spillvatten	1 590	1 654
V + S	2 234	2 323
Avgift per år och bostadsenhet för flerbostadsfastighet:		
V, vattenförsörjning	188	196
S, spillvatten	599	623
V + S	787	818
Avgift per enhet och år för kontors- och servicefastighet:		
V, vattenförsörjning	188	196
S, spillvatten	599	623
V + S	787	818
Avgift per år/m² tomtyta för annan fastighet:		
Endast vatten, V	0,11	0,11
Endast spillvatten, S	0,42	0,44
Endast dagvatten, D	0,032	0,033
V + S + D	0,562	0,584
Avgift per år för omhändertagande av dagvatten från villafastighet, D	187	194

Avgift per år och bostadslägenhet och ekvivalent lägenhet för omhändertagande av dagvatten från flerfamiljshus, D	50	52
Grundavgift för nyttjare av endast vatten:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	567	590
Mätarstorlek 6, kr per mätare	1 307	1 359
Mätarstorlek 10, kr per mätare	2 717	2 826
Leverans av dricksvatten, kr/kbm	9,9	10,3
Grundavgift för nyttjare av endast avlopp:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	567	590
Mätarstorlek 6, kr per mätare	1 307	1 359
Mätarstorlek 10, kr per mätare	2 717	2 826
Rening av spillvatten, kr/kbm	30,1	31,3
Årsavgift för sprinklerförsörjning, privat brandpost eller motsvarande, anslutning 100 mm	1 762	1 832
Särskild taxa för svårbehandlat avloppsvatten:		
Sedimenterbar substans (SS), kr/kg	5,3	5,5
Biokemisk syreförbrukning (BOD ₇), kr/kg	5,3	5,5
Avgifter för specifika åtgärder:		
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare av/på stängning av servisventil för t.ex. frysrisk *	1 764	1 835
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare, stängning/öppning av servisventil p.g.a. obetald faktura *	1 764	1 835
Byte av skadad mätare (t.ex. sönderfrusen). Ny mätare ingår i priset *	2 205	2 293
Förgäves besök vid avtalad tid *	795	827
Avläsningsavgift, platsbesök för avläsning av vattenmätare *	788	820
Service av villapumpstation vid stopp/störning orsakat av fastighetsägaren *	788	820
Avdrag ström till pump vid LTA station *	466	485

* Tillägg debiteras för åtgärder utförda utanför ordinarie arbetstid med 50%.

Renhållningstaxa

Renhållningstaxa med tillämpningsanvisningar

KS/2021:476, gäller 2022

Nedan visas exempel på de vanligaste priserna, fullständig prislista återfinns i KS/2021:476.

Exempeltaxa/avgift, kr	2023	2024
Fast grundavgift	950	950
Villa, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liters 26 ggr/år	210 + 1 220	210 + 1 220
Villa, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liters 13 ggr/år	210 + 710	210 + 710
Fritidshus, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liter hämtning 9 ggr/år	80 + 410	80 + 410

Prislista för Sunne kommuns markinnehav och markåtkomst

KS/2020:641, gäller tills vidare

Markupplåtelser

Priser för användning av offentlig plats (exkl. moms).

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Uteservering i centrala Sunne, kr/kvm/säsong/år	42	*
Uteservering utanför centrala Sunne, kr/kvm/säsong/år	22	*
Brygga, kommersiell verksamhet <6 båtar, kr/brygga	3 175	*
Båtbrygga, kommersiell verksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	5 293	*
Brygga, privat eller föreningsverksamhet <6 båtar, kr/brygga	1 587	*
Båtbrygga, privat eller föreningsverksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	3 175	*
Reklamskyltar <2 kvm, kr/skylt	2 117	*
Reklamskyltar 2 kvm eller större, kr/skylt	3 175	*
Övriga, tillfälliga upplåtelser för kommersiellt ändamål för företag och föreningar, kr/tillfälle**	1 587	*
Uppställning bodar för politiskt eller ideellt ändamål		
Reklampelare för politiskt eller ideellt ändamål <2 månader		

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

**med tillfälliga menas upplåtelser om högst 7 dagar.

Om avgiften inte framgår ovan ska den uppgå till minst det som är lägst av:

- 5 % av marknadsvärdet per år, marknadsvärdet bestäms av auktoriserad värderare.
- kommunens egna kostnader för marken + 10 % i administrativa kostnader

Nyttjanderätter

Priser för arrenden och nyttjanderätter (exkl. moms)

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Jordbruksmark >4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid 3 år eller mer), kr/ha	739	*
Jordbruksmark <4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid 3 år eller mer), kr/ha	528	*
Jordbruksmark ej detaljplan >4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid <3 år), kr/ha	528	*
Jordbruksmark ej detaljplan <4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid <3 år), kr/ha	317	*
Jordbruksmark inom detaljplan (högst 1 år), kr/ha	317	*
Tillägg för mark med stödrätter, kr/ha	317	*
Betesmark, kr/ha	105	*
Jakträtt, all jakt, kr/jakträtt	2 117	*
Jakträtt, småvilt, kr/jakträtt	1 059	*
Parkering inom centrala Sunne, kr/plats	2 138	*
Parkering utanför centrala Sunne, kr/plats	1 742	*
Motorvärmarruttag inkl. förbrukning, kr/uttag	1 270	*
Brygga, kommersiell verksamhet <6 båtar, kr/brygga	3 176	*
Båtbrygga, kommersiell verksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	5 293	*
Brygga, privat eller föreningsverksamhet <6 båtar, kr/brygga	1 587	*
Båtbrygga, privat eller föreningsverksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	3 175	*
Uteservering i centrala Sunne, kr/kvm	42	*
Uteservering utanför centrala Sunne, kr/kvm	22	*
Camping	5 % av marknadsvärdet	*
Tillfällig campingplats, max 4 veckor, kr/kvm/vecka **	1 059	*
Reklamskyltar <2 kvm, kr/skult	2 117	*
Reklamskyltar 2 kvm eller större, kr/skylt	3 176	*
Uppställning bodar för politiskt eller ideellt ändamål		
Reklampelare för politiskt eller ideellt ändamål <2 månader		

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

** min 1 ha, min 1 vecka och max 4 veckor, avgift tas ut 1 000 kr upp till och med 1 ha, därefter 1 000 kr för varje

påbörjad ha. Upplåtelse tiden är minst en vecka, veckorna räknas som hela veckor (7 dagar), varje påbörjad vecka räknas som en vecka dvs. 8, 15 och 22 dagar räknas som 2, 3 respektive 4 veckor.

Om avgiften inte framgår ovan ska den vara årlig och ska uppgå till minst det som är lägst av:

- 5 % av marknadsvärdet per år, marknadsvärdet bestäms av auktoriserad värderare.
- kommunens egna kostnader för marken + 10 % i administrativa kostnader

Samtliga avgifter ovan ska uppräknas med konsumentprisindex (KPI) från år två om upplåtelsen gäller för mer än 1 år.

Parkeringsavgift sköter Securitas. Avgiften är 300 kr för vanlig felparkering och 600 kr för felparkering på handikapplats.

Kostnaden för fordonsvrak är densamma som kommunen betalar till bärgaren och finns därför inte reglerad i någon taxa.

Taxa inom ram för plan- och bygglagen under kommunstyrelsens verksamhet

KS/2020:202, gäller tills vidare

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Tidsersättning	896	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Miljö- och byggnämnden (MBN)

Avgifterna räknas upp enligt PKV i oktober. Avgifterna som beslutas i Miljö- och byggnämnden ska revideras under året (enligt statliga direktiv), och kan därför komma att göras om helt.

Plan- och bygglovstaxa

KS/2014:478, gäller tills vidare

Plan- och bygglagen ger möjligheter för miljö- och byggnämnden att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Nämnden kan dessutom ta ut en avgift för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i post- och inrikes tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Plan- och byggtaxa, kr/h	978	*

* Taxan räknas ut med en formel som tar hänsyn till prisbasbelopp och lön

Livsmedelstaxa

KS/2019:687, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Timavgift, årlig offentlig kontroll, kr/timme	1 208	*
Timavgift, övrigt, kr/timme	976	*

* Kommer att räknas om helt till 2024 enligt förändringar från Livsmedelsverket.

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

KS/2019:689, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Timavgift, kr/timme	1 090	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel

KS/2019:416, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622), lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730), och de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar.

Folköl/alkohol

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Folköl:		
Anmälan om handel med eller servering av folköl, per försäljnings- eller serveringsställe	1 060	*
Alkohol:		
ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av alkohol	10 600	*

ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av alkohol då den kommer in inom 3 månader efter avslagsbeslut som grundar sig på underkänt kunskapsprov	5 300	*
ändring av befintligt stadigvarande tillstånd för servering av alkohol	4 240	*
prövning av ägarförändring och/eller ägarbyte	2 120	*
tillfällig ändring i innevarande tillstånd, kan beviljas upp till 4 dagar	1 060	*
Ansökan om gemensam serveringsyta för stadigvarande tillstånd, kr per sökande.	3 180	*
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till allmänheten	6 360	*
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till allmänheten (innehavare av serveringstillstånd i kommunen)	4 240	*
tillfälligt tillstånd vid pausservering	2 560	*
tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till slutet sällskap 1000 kr vid första ansökningstillfället.	1 060	*
tillfälligt tillstånd, för upprepade ansökningstillfällen under kommande 12 månader, kr per tillstånd	512	*
prövning ny lokal vid catering	1 024	*
tillfälligt tillstånd gemensam serveringsyta, kr per sökande	2 048	*

Kostnad för kunskapsprov ingår i ansökningsavgiften i de fall kunskapsprov är ett krav för tillståndet. Ovanstående avgifter tas ut i förskott och återbetalas inte vid avslag på ansökan.

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Tobaksvaror

Taxa/avgift, kr	2023	2024
ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av tobaksvaror	8 480	*
prövning av ändringar såsom ägarförändring och/eller ägarbyte	2 120	*
anmälan av om försäljning av e-cigarett och påfyllningsbehållare, kr per försäljningsställe	1 024	*
tillfälligt tillstånd för försäljning av tobaksvaror (till exempel marknad eller festival)	4 240	*

Ovanstående avgifter tas ut i förskott och återbetalas inte vid avslag på ansökan.

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Avgift för tillsyn

6 § Årlig avgift tas ut för planerad tillsyn av verksamheter som bedriver:

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Folköl, anmälningspliktig handel med eller servering av folköl. Tillsynsavgift, kr per försäljnings- eller serveringsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att anmälningspliktig verksamhet påbörjats med undantag för § 8.	1 536	*
Alkohol, tillståndspliktig verksamhet med servering av alkohol. Den årliga tillsynsavgiften består av en fast avgift och en rörlig avgift om 0,3 % av redovisad alkoholomsättning. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att den tillståndspliktiga verksamheten påbörjats med undantag för § 8.	3 072	*
Tobaksvaror, tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att den tillståndspliktiga verksamheten påbörjats med undantag för § 8.	5 120	*
Tobaksvaror, anmälningspliktig försäljning av elektroniska cigaretter och/eller påfyllningsbehållare. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att anmälningspliktig verksamhet påbörjats med undantag för § 8.	1 536	*
Receptfria läkemedel, handel med vissa receptfria läkemedel. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som försäljningen påbörjats.	1 536	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Årlig tillsynsavgift, kombinationsavgifter för tobaksvaror och liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel

Taxa/avgift, kr	2023	2024
Tillståndspliktig försäljning tobaksvaror + ytterligare produktgrupp, kr/år	5 120 + 1 024	*
Flera produktgrupper (ej tillståndspliktig försäljning tobaksvaror), kr/år	1 536 + 1 024	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Bilaga 3. Intern kontrollplan

Kommunledningsstab							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Avtalstrohet	Upphandlingspolicy	Kontroll av att gällande ramavtal används vid inköp	Upphandlare	2 ggr/år	Stickprov	Ekonomichef	3 Möjlig/ allvarlig
Verksamhetsplaner, indikatorer och detaljbudget	Budgetprocess	Upprättat innan årsskiftet	Ekonomichef	1 ggr/år	Komplett kontroll	Kommunchef	3 Sannolik/ Kännbar
Resepolicy	Policy för hållbara resor och transporter	Kontroll av att resepolicyn följs	Ekonom	2 ggr/år	Stickprov	Ekonomichef	3 Möjlig/ Allvarlig

Samhällsbyggnad							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Regelbunden tillsyn av allmänna lekplatser	Checklistor	Kontroll av regelbunden tillsyn av allmänna lekplatser	Enhetschef	1 ggr/år	Komplett kontroll	Samhällsbyggnadschef	4 Sannolik/ Allvarlig
Utbetalning av bidrag	Riktlinjer för kommunalt ekonomiskt stöd till föreningar och organisationer	Kontroll av att riktlinjer följs vid utbetalning av bidrag	Utvecklingsledare	1 ggr/år	Stickprov	Samhällsbyggnadschef	3 Möjlig/ Allvarlig
Egenkontroll enligt miljöbalken	Miljöbalken	Kontroll av att egenkontroller genomförs. Områden: reningsverk, och avfallshantering	Utvecklingsledare	1 ggr/år/område	Stickprov	Samhällsbyggnadschef	3 Möjlig/ Allvarlig

Lärande och utbildning							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Mottagande och övergångar av elever	Rutin för mottagande och överlämnande	Att rutiner följs	Intendent	1 ggr/termin	Kontroll att rutinen följs	Skolchef	2 Möjlig/ kännbar
Skolpliktsbevakning	Skollagen/rutin för skolpliktsbevakning	Att lag/rutin följs	Kvalitets-samordnare	1 ggr/termin	Granskning av utfall utifrån rutin	Skolchef	3 Möjlig/ allvarlig
Särskilt stöd och anpassningar enligt åtgärdsprogram	Åtgärdsprogram	Att åtgärdsprogrammet följs	Rektor	4 ggr/år	Stickprov	Skolchef	3 Möjlig/ allvarlig
Frånvaro-/närvarorapportering	Metodstöd	Korrekt närvarorapportering	Rektor	månadsvis	Utdrag av rapport i Schoolsoft	Skolchef	3 Möjlig/ allvarlig

Socialtjänst							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Basala hygienrutiner	Lagar och rutiner	Att laga och rutiner följs	Hygienombud	3 ggr/år	Följsamhetsmätning	Enhetschef	4 Sannolik/ allvarlig
Baspersonalens dokumentation i Life Care	Lagar och rutiner	Att laga och rutiner följs	Enhetschef	10 ggr/år	Rapport till socialchef 2 ggr/år	Socialchef	3 Möjlig/ allvarlig
Frisknärvaro	Lagar och rutiner Enligt riskorienterat arbetssätt	Att laga och rutiner följs	Enhetschef	4 ggr/år	Följsamhetsmätning, stickprov	Socialchef	4 Sannolik/ allvarlig
Efterlevnad planering i hemtjänsten	Planering och rutiner	Att ruiner följs	Enhetschef	2 ggr/år	Stickprov	Socialchef	3 Möjlig/ allvarlig

Miljö- och bygglovsnämnd						
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Handläggningsrutiner	Handläggningsrutiner utarbetas och hålls aktuella	Enhetschef	3–4 ggr/år 1 ggr/mån	Tid avsätts förarbete med rutiner Avstämning av hanterade ärenden under föregående månad	MBN	4 Sannolik/ allvarlig
Myndighetsutövning		Enhetschef	1 ggr/år Vid behov Vid nyanställning	Stickprov på delegeringsbeslut En kollega granskar beslut/tjänsteskrivelser Nyanställda ges beslutanderätt efter 6 mån eller när chef bedömer lämpligt	MBN	3 Möjlig/ allvarlig
Opartiskhet		Enhetschef	Ta upp på APT 2 ggr/år När risk föreligger Vid risk	Information till alla medarbetare om jäv och muta Byte av handläggare när risk föreligger Nyttja samarbetsavtal med Torsby, Hagfors och Karlstad (livsmedel)	MBN	4 Sannolik/ allvarlig

Överförmyndarnämnden							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Fakturahantering	Ekonomi	Kontrollera att inte fel fakturor belastar ÖFN-kontot	Utsedda intern kontrollanter från nämnden	1 ggr/år Höst	Kontrollera årets samtliga fakturor	Överförmyndarnämnden	2 Möjlig/ kännbar
Rättssäkerhet huvudmän	Lagar och rutiner	Kontrollera att ställföreträdare är uppkollade hos polisen och kronofogden	Utsedda intern kontrollanter från nämnden	1 ggr/år Höst	Genom stickprov se så att rutinen för kontroll av ställföreträdare fungerar	Överförmyndarnämnden	2 Möjlig/ kännbar
Byte av ställföreträdare	Lagar och rutiner	Genomgång av akter där byten har skett under senaste året	Utsedda intern kontrollanter från nämnden	1 ggr/år Höst	Genom stickprov se så att byten av ställföreträdare inte drar ut på tiden	Överförmyndarnämnden	3 Möjlig/ allvarlig
Uppdaterade medarbetare och nämndledamöter	Personal/nämndledamöter	Genomgång av utbildningar	Samtliga medarbetare/ledamöter	1 ggr/år Höst	Se till att rätt kompetens finns för att minimera risken för felaktiga beslut	Överförmyndarnämnden	3 Möjlig/ allvarlig

Resultatet av granskningen återrapporteras till kommunstyrelse och fullmäktige i samband med delårs-/årsbokslut.

VÄSENTLIGHET (konsekvens)	Poäng			RISK (sannolikhet)
	Allvarlig	2	3	
Kännbar	1	2	3	
Försumbar	0	1	2	
	Osannolik	Möjlig	Sannolik	